

מדינת ישראל
משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

שיעור עברית לכיתה ו'

נושא השיעור: עולם השיר

עם המורה: חנה אבוחצירא

נא הצטיידו במחברת עברית ובקלמר

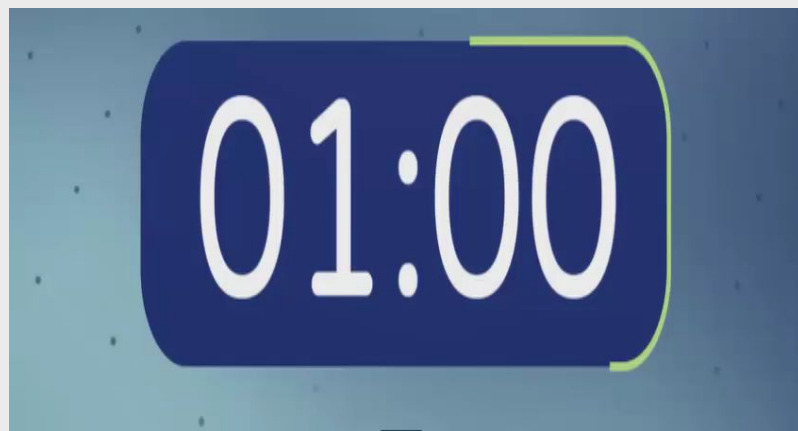
מה נלמד היום?

- נתבונן בתמונה וננסה לשער מה יהיה נושא השיעור
- נלמד לזהות מכנה משותף בין שירים
- נגבש תובנות ומסקנות חשובות בעקבות השיעור
- נצא למשימה כדי לתרגל את אשר למדנו

מה להביא לשיעור?

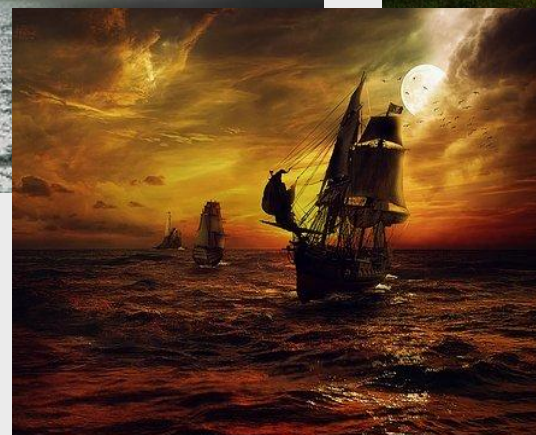
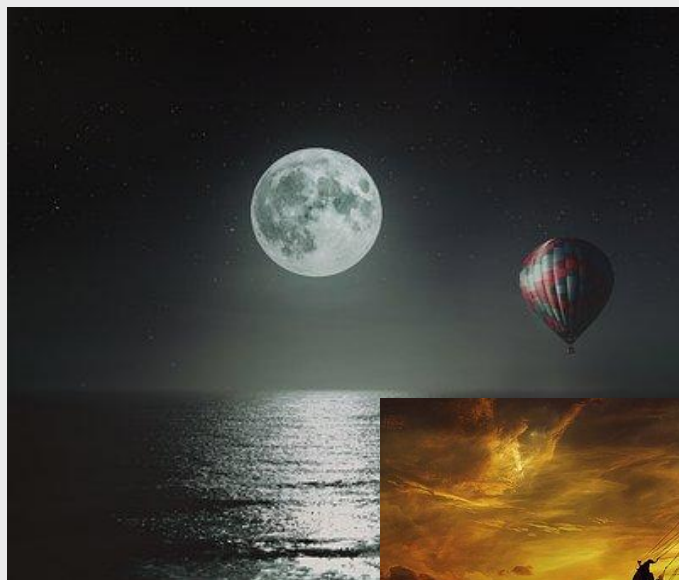

נעים להכיר - תחביב לשעת בידוד

מתחילים בכיף

זהו את המכנה המשותף בין כל התמונות שלפניכם.
אילו שירים אתם מכירים, אשר קשורים למכנה המשותף שזיהיתם?

מתחילים בכיף

בשיעור הקרוב נלמד
שני שירים בהם
מוזכר הירח.

נזהה קשרים בין
השירים ונבין מה
מסמל הירח בכל אחד
מהם?

מה אנחנו כבר יודעים?

מי מכם אוהב להתבונן בירח? עובדות חשובות על הירח:

לירח קיימים
שמות נוספים:
"סער",
"לבנה".

לירח קיימת הילה
מיוחדת, המאירה את
הסביבה בשעות
החשכה.

הירח משמש אמצעי
לקידוש הזמנים
בתרבות היהודית
וגם בתרבות
האסלאם.

מה אנחנו כבר יודעים?

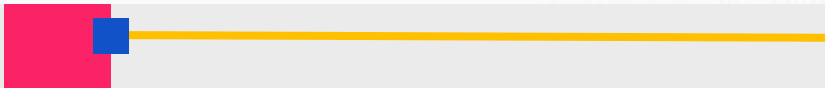
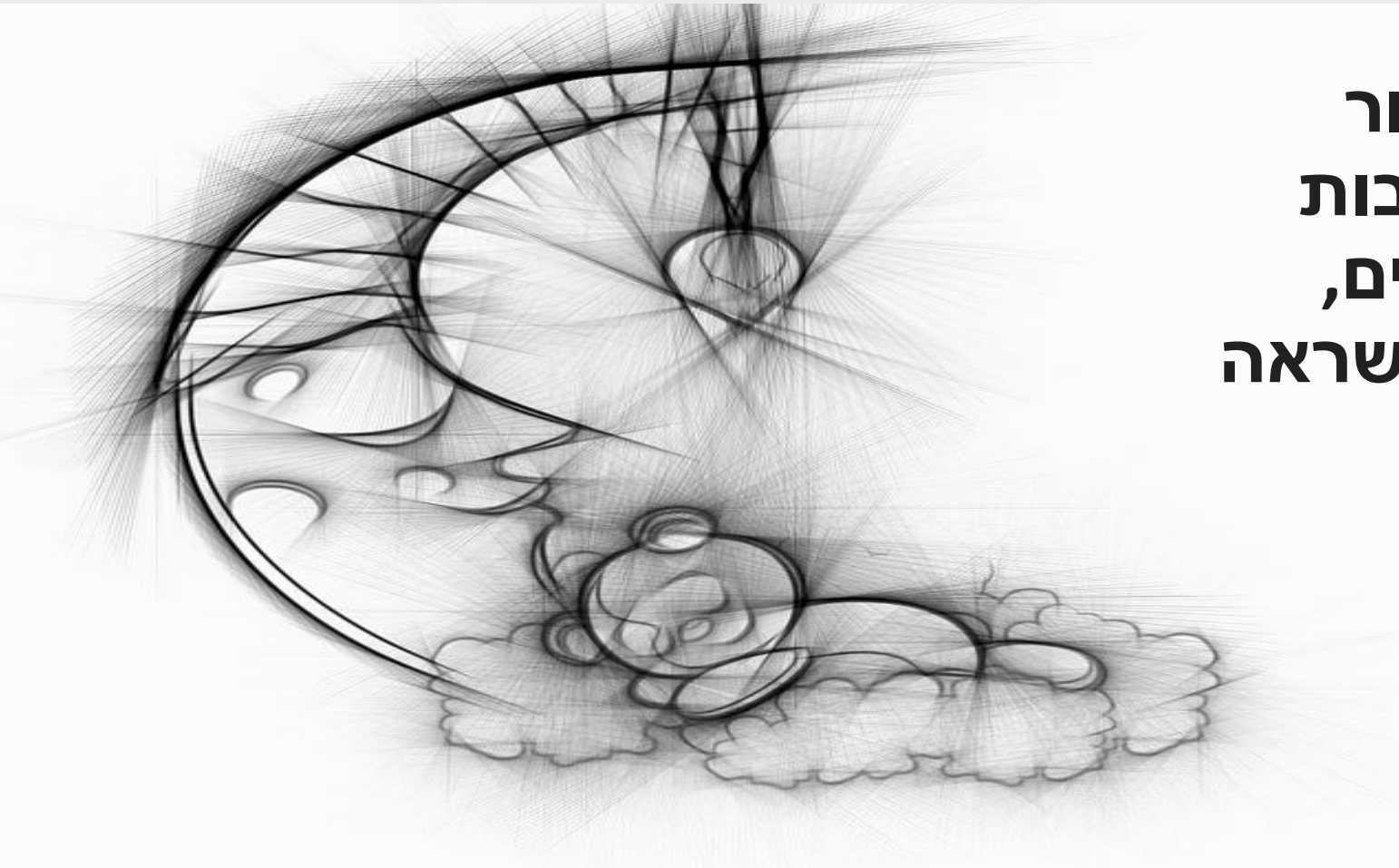
מי מכם אוהב להתבונן בירח?

הכרזה על ראש חודש, למשל, מתקיימת כאשר הירח מתחיל להתמלא והוא נראה בצורתו המצומצמת ביותר. צורה זו נקראת בשם "מולד הלבנה". ירח הנראה בצורתו המלאה נקרא בשם "לבנה במילואה".

עכשיו לומדים

הירח גם משמש **כהשראה** עבור יוצרים רבים. יצירות אמנות רבות מתמקדות בירח. צלמים, ציירים, סופרים ומשוררים רואים בו השראה ליצירותיהם.

בשיעור הקודם למדנו על המושג "השראה" בעקבות השיר
"בלילה הזה" שנכתב על חג הפסח.
בשיעור הנוכחי, נראה איך הירח שימש השראה עבור
המשוררת שכתבה את השיר "בלילה הזה" ועבור משורר נוסף
בשיר שכתב.

נשאל את עצמנו: מה מייצג הירח בכל אחד מן השירים?
באמצעות הירח, נבחין בקשר בין שני שירים וגם נלמד לזהות
קשרים נוספים ביניהם.

01:00

הנה שיר הקשור
לחג הפסח. למדנו
בשני השיעורים
הקודמים.

קראו שוב את השיר
וזוהו בו את מקומו
של הירח.

בַּלִּילָה הַזֶּה

| רחל שפיר

"בַּלִּילָה הַזֶּה" - אָמַר הָעֶבֶד לְאִשָּׁה -
"צָקִי מִיָּמִים לְקַמַּח וְלוֹשֵׁי הָעֶסָה.
שָׂרְפִי בַתְּנוּרָה, אֵל תְּשִׁימֵי שְׂמֹרִים.
הַלִּילָה הַזֶּה הוּא לַיִל-שְׂמֹרִים!"
תִּמְהָה הָאִשָּׁה - וְהָאֵב לָהּ הִגִּיד:
"לֹא עוֹד אֶעֱבֹד בְּלִבָּנִים וּבְטִיט.
שִׁימֵי בְּצִרוֹר אֶת כָּל הַחֶפְצִים.
הַלִּילָה הַזֶּה אֲנַחֲנוּ יוֹצְאִים!"
סָח לָהּ הָאֵב, וְהִילָד שָׁמַע:
"אֵינְנִי עוֹד עֶבֶד, וְאֶת - לֹא אֶמָּה!"
אָכְלוּ פֶת דָּקָה וְלָקְחוּ הַמִּקְלוֹת -
אָבָא אָמַר שְׂאֵסוּר לְחֻכּוֹת.
הָיָה אִזּוֹ אָבִיב, וְרִיחֹת שֶׁל נִיסָן
מִלְאוּ הָאֹוִיר בְּבִשָּׁם שֶׁל גֶּן.
יָרַח עָגֵל הָאִיר בְּשָׁמַיִם.
בַּלִּילָה הַזֶּה יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם.

יש החושבים, כי הירח
המתואר בשני השירים

מסמל תחושה של

ביטחון.

מדוע לדעתכם הם

חושבים כך?

נסו לזהות בשירים

תיאורים שגרמו להם

לחשוב כך.

02:00

שלמה גרוניך ולהקת שבא שרים את השיר

ובלילה תקפו שודדים,

בסכין גם בחרב תדה

במדבר דם אמי, הירח עדי,

ואני מבטיחה לאחי הקטנים.

עוד מעט, עוד קצת, יתגשם החלום

עוד מעט נגיע, לארץ ישראל.

בירח דמותה של אמי,

מביטה בי, אמא אל תעלמי

לו היתה לצדי, היא היתה יכולה

לשכנע אותם שאני יהודי.

עוד מעט, עוד קצת, בקרוב נגאל

לא נפסיק ללכת, לארץ ישראל.

עוד מעט, עוד קצת, להרים עינים

מאמץ אחרון, לפני ירושלים.

המסע לארץ ישראל

חיים אידיסיס

הירח משגיח מעל

על גבי שק האכל הדל

המדבר מתחתי, אין סופו לפנים,

ואמי מבטיחה לאחי הקטנים.

עוד מעט, עוד קצת, להרים רגלים

מאמץ אחרון, לפני ירושלים.

אור ירח החזק מעמד,

שק האכל שלנו אבד

המדבר לא נגמר, יללות של תנים,

ואמי מרגיעה את אחי הקטנים.

עוד מעט, עוד קצת, בקרוב נגאל

לא נפסיק ללכת, לארץ ישראל.

**נשאל את עצמנו: אילו תיאורים המיוחסים
לירח מעוררים תחושה של ביטחון**

:הנה דוגמא

נחזור לשירים ונחפש הוכחות לכך שהירח מייצג

ביטחון

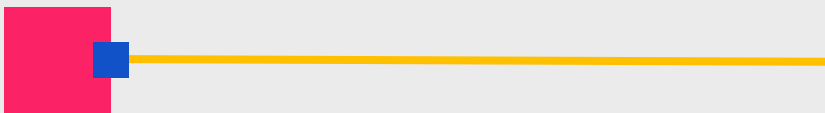
הִירָח מִשְׁגִּיחַ מֵעַל

– ירח משגיח
מעורר תחושה של ביטחון,
שמירה

ביטחון

אֹר יֵרֵחַ הַחֹזֵק מֵעַמֵּד

החזק מעמד" – הבעת"
משאלה שאור ' הירח המעניק
ביטחון לא ייעלם

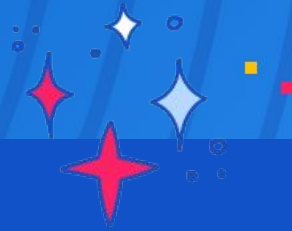

מסיימים ומסכמים

בשני השירים שלמדנו מוזכר הירח.
זיהינו בשירים הוכחות לכך שהירח מייצג
תחושה של ביטחון.

הבנו שקיים קשר בין שני השירים. הירח
הוא אחד מן הקשרים האלה.

מסיימים ומסכמים

קיימים קשרים נוספים בין השירים.
במשימה העצמית שלכם תתבקשו לזהות
את הקשרים האלה.
**זכרו: חזרו תמיד אל הטקסטים וחפשו בהם
הוכחות לקשרים שאתם מוצאים.**

המשך תרגול

אוהבים לצייר?

בחרו חומרי יצירה מתאימים ומקוריים ונסו להביע
בציור אישי אחד משהו משותף לשני השירים.

חשבו:

מה יהיה החוט המקשר המחבר בין שני השירים בציור
שלכם?

תוכלו לשתף ביצירתכם האישית גם בני משפחה. יש
בכך "תבלין" של ממש שנוסף לחוויית ההנאה
שביצירה.

ממשיכים לתרגל

תלמידים יקרים,

קיימים קשרים נוספים המחברים בין שני השירים שלמדנו. כבר דברנו על כך שבשני השירים הירח מעלה תחושה של ביטחון. ייתכן שבשני השירים מסתרות משמעויות נוספות.

בחרו מתוך המילים שלפניכם מילה אחת המייצגת לדעתכם משמעות נוספת שיש לירח.

תקווה **אמונה** **חשש** **חלום** **שאיפה** **התמדה** **נחישות** **עידוד**

מה בחרתם? נמקו את הבחירה שלכם לפי השירים.

מדינת ישראל
משרד החינוך

תודה שצפיתם בשידור

הופק עבור משרד החינוך ע"י מטח